

STOPNJEVANJE PRIDEVNIKOV V SSKJ

Obravnavano je stopnjevanje pridevnika v slovenskih slovnica, pravopisih in slovarjih. Iz SSKJ so predstavljeni vsi pridevniki, ki tvorijo primernike s priponskimi obrazili. Ta abecedno urejen popis predstavlja dozdej največjo zbirko slovenskih primerniških oblik.

The topic is the comparison of adjectives in different Slovene grammars, spelling-book and dictionaries. All adjectives from the Dictionary of Slovene Literary Language that form their comparatives by means of suffixation are presented here. This alphabetical list of adjectives and their comparatives is the largest of this kind so far.

Uvod

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika¹ je kot geslo prikazanih 21.516 pridevnikov, od teh je pri 615 v zaglavju gesla zapisana oblika za primernik, delan s priponskim obrazilom. Primernik je naveden pri pridevnikih na **-an** 460, **-iv** 44, **-it** 24, **-ak** 24, **-ar** 8, **-ok** 3 in pri nevtvorjenih pridevnikih 52-krat.²

Stopnjevanje pomeni izražanje večje ali manjše stopnje lastnosti (kakovosti ali mere) pri pridevniških besedah, npr. **lep lepši najlepši**, **lep prelep**, **lep zelo lep**, **lep čudovito lep**; **majhen manjši najmanjši**, **majhen premajhen**, **majhen zelo majhen**, **majhen mikroskopsko majhen**. Stopnjevanje je tristopenjsko, npr. **lep** (osnovnik), **lepši** (primernik) **najlepši** (presežnik), ali dvostopenjsko, npr. **lep prelep**, **bel zelo bel**, **zadnji najzadnji**. S prislovi **bolj**, **zelo**, **nadvse** itd. stopnjujemo navzgor, z **manj**, **nič**, **prav nič** itd. navzdol. Stopnjevalne oblike lahko delamo s ponami (priponami **-ši**, **-ji**, **-jši**, **-ejši/-éjši** in predpono **pre-**) ali prislovi. Stopnjevanje s priponskimi obrazili imenujemo tudi stopnjevanje v ožjem smislu, stopnjevanje s prislovi pa opisno stopnjevanje.³

V SSKJ je posebej navedeno samo stopnjevanje s priponskimi obrazili. Oblika primernika je zapisana le pri pogosteje rabljenih pridevnikih, in sicer po enakem načelu, ki je veljalo za sprejem gesel v slovar, torej praviloma 4 zapisi v slovarskem gradivu.⁴ Potencialni primerniki lastnostnih pridevnikov se delajo po shemi.⁵ V Slovarju niso navedeni opisni primerniki z **bolj** ali drugimi prislovi, ker so možni pri vseh lastnostnih pridevnikih oz. takih pomenih pridevnikov, npr. **slovenski bolj slovenski najbolj slovenski**, tudi tistih, ki so po izvoru deležniki na **-n**, **-t**, **-č**, npr. **nadelan**, **zapit**, **vroč**.

Primernik tvorimo s priponskimi obrazili **-ejši/-éjši**, **-ji**, **-jši**, **-ši**, npr. **ljubeznivejši/brhkéjši**, **glóblji/nížji**, **krájši**, **lépši**.⁶

Tonemski naglas primernika na **-ejši** je enak kot v srednjem spolu osnovnika, npr. **sčrnejši**, **ljubeznivejši**, le če je naglašena pripona, je cirkumfleksiran, npr. **bogatéjši**, **temnéjši**. Primernik s pripono **-ji**, **-ši** je cirkumfleksiran, npr. **glóblji**, **šírši**, izjema je zastarela oblika **stárji** z akutom.⁷

SSKJ navaja v shemah tudi oblike za primernik prislova, ki nastopa le ob primerniku pridevnika, in se tvori s priponskimi obrazili **-eje** in **-eše**, **-je**, **-je** in **-e**, **-jše** in **-je**, **-še**, npr. **ljubezniveje** in **ljubezniveše**, **glóblje/nízje** in **níze**, **krájše** in **kráje**, **šírše**, **brhkéje** in **brhkéše**. Prislovne oblike **láž(j)e**, **láglje**, **kášnjé** so curkumfleksirane ali akutirane.⁸

Pridevniki s primerniki v zaglavju gesla

abstrákten -tna -o prid., abstráktnejši
adekváten -tna -o prid., adekvátnejši
agílen -lna -o prid., agílnejši
agresíven -vna -o prid., agresívnejši
aktíven -vna -o prid., aktívnejši
aktuálen -lna -o prid., aktuálnejši
akúten -tna -o prid., akútnejši
avtoritatíven -vna -o prid., avtoritativnejši
banálen -lna -o prid., banálnejši
barvít -a -o prid., barvítejši
béden -dna -o prid., bédnejši
bésen in bésen -sna -o prid., bésnejši in bésnejši
bíster -tra -o prid., bístrejši in bistréjši
bistroúmen -mna -o prid., bistroúmnejši
bístven -a -o prid., bístvenejši
blág -a -o prid., blážji
blázen -zna -o prid., bláznejši
bléd -a -o tudi -ó prid., tudi bledéjši
bliskovít -a -o prid., bliskovítejši
bogát stil. bôgat -áta -o prid., bogatéjši
bohóten -tna -o prid., bohótnejši
bojevít -a -o prid., bojevítejši
boléhén in boléhen -hna -o prid., boléhnejši in boléhnejši
bolésten -tna -o prid., boléstnejši
bórbén -a -o prid., bórbenejši
bóren -rna -o prid., bórnejši
brezbrížen -žna -o prid., brezbríznejši
brezskrbén -bna -o prid., brezskrbnejši
brezúpen -pna -o prid., brezúpnejši
brezvésten -tna -o prid., brezvéstnejši

- brhek tudi brhèk brhka -o in -ó, stil. brhèk -hkà -ò prid., brhkéjši in
brhkejši
- brídek -dka -o stil. -ó prid., bridkéjši tudi brídkejši
- bríhten -tna -o prid., brihtnejši
- briljánten -tna -o prid., briljántnejši
- brúmen -mna -o prid., brúmnejši
- brutálen -lna -o prid., brutálnejši
- bújen -jna -o prid., bújnejši
- búren ¹ -rna -o prid., búrnejši
- celôten -tna -o prid., celôtnejši
- celovít -a -o prid., celovítejši
- čarôben -bna -o prid., čarôbnejši
- částen -tna -o prid., částnejši
- častihlépen -pna -o prid., častihlópnejši
- častítljiv tudi častitljiv -a -o prid., častítljivejši tudi častitljivejši
- čéden -dna -o prid., čédnejši
- čeméren tudi čméren -rna -o [prva oblika čem in čem] prid., čémérnejši tudi
čmérnejši
- číst -a -o stil. -ó prid., čistéjši
- človéčen -čna -o prid., človéčnejši
- čudovít -a -o prid., čudovítejši
- čvrst -a -o stil. -ó prid., čvrstéjši
- daljnóséžen -žna -o prid., daljnóséžnejši
- daljnovíden -dna -o prid., daljnovídnejši
- darežljív -a -o prid., darežljívejši
- dêbel -éla -o [eu] prid., debeléjši
- dejáven -vna -o prid., dejávnejši
- délaven -vna -o prid., délavnejši
- delikáten -tna -o prid., delikátnejši
- detájlen -lna -o prid., detájlnejši
- diskréten ¹ -tna -o prid., diskkrétnejši
- díven -vna -o prid., dívnejši
- dóber dôbra -o prid., bóljši
- dobičkanôsen -sna -o prid., dobičkanôsnejši
- dobičkonôsen -sna -o prid., dobičkonôsnejši
- dobrotljív -a -o prid., dobrotljívejši
- dólg -a -o stil. -ó [ug] prid., dáljši
- dolgočasen -sna -o [ug] prid., dolgočasnejši
- dolgoróčen -čna -o [ug] prid., dolgoróčnejši
- dolgotrájen -jna -o [ug] prid., dolgotrájnejši
- dolóčen -čna -o prid., dolóčnejši
- donôsen -sna -o prid., donôsnejši

dosléden -dna -o prid., doslédnejši
 dostójen -jna -o prid., dostójnejši
 dostópen tudi dostópen -pna -o prid., dostópnejši tudi dostópnejši
 dovzéten -tna -o prid., dovzétnejši
 drág -a -o tudi -ó prid., drážji
 dragocén -a -o prid., dragocénejši
 dramátičen -čna -o prid., dramátičnejši
 drástičen -čna -o prid., drástičnejši
 drôben tudi drobán drôbna -o tudi -ó prid., drobnéjši
 držen -zna -o prid., držnejši
 duhovít -a -o prid., duhovítejši
 dvoúmen -mna -o prid., dvoúmnejši
 efékten ¹ -tna -o prid., eféktnejši
 ekonómičen -čna -o prid., ekonómičnejši
 eksákten -tna -o prid., eksáktnejši
 ekskluzíven -vna -o prid., ekskluzívnejši
 ekstenzíven -vna -o prid., ekstenzívnejši
 ekstrémen -mna -o prid., extrémnejši
 elástičen -čna -o prid., elástičnejši
 elegánten -tna -o prid., elegántnejši
 elementáren -rna -o prid., elementárnejši
 enêrgičen -čna -o prid., enêrgičnejši
 fantástičen -čna -o prid., fantástičnejši
 fatálen -lna -o prid., fatálnejši
 fín -a -o prid., finéjši
 frapánten -tna -o prid., frapántnejši
 frekvénten -tna -o prid., frekvéntnejši
 funkcionálen -lna -o prid., funkcionálnejši
 galánten -tna -o prid., galántnejši
 gíbčen -čna -o prid., gíbčnejši
 gíbek -bka -o prid., gíbkejši in gibkéjši
 gládek -dka -o, stil. gladák gládka -o in -ó prid., gladkéjši tudi glájši
 glásen -sna -o, stil. glasán glásna -o in -ó, stil. glasèn -snà -ò prid,
 glasnéjši
 globòk -òka -o prid., glóblji tudi globokéjši stil. globóčji
 gnúsen -sna -o prid., gnúsnejši
 goréčen -čna -o prid., goréčnejši
 gôrek in gorák gôrka -o in -ó prid., gorkéjši
 gospodáren -rna -o prid., gospodárnejši
 góst -a -o tudi -ó prid., gostéjši
 gostobeséden -dna -o prid., gostobesédnejši
 grđ -a -o in -ó prid., gršji stil. grji

grênek in grenák grênka -o in -ó prid., grenkéjši
 grotésken ¹ -kna -o prid., grotésknejši
 grôzen -zna -o prid., grôznejši
 grozovít -a -o prid., grozovítejši
 híter -tra -o prid., hitréjši
 hláden stil. hladán hládna -o tudi -ó prid., hladnéjši
 hladnokrven -vna -o prid., hladnokrvnejši
 hráber -bra -o prid., hrábnejši tudi hrabréjši
 hrúpen -pna -o prid., hrúpnejši
 húd -a -o in -ó prid., hújši
 hudôben -bna -o prid., hudóbnejši
 hvaléžen -žna -o prid., hvaléžnejši
 imeníten -tna -o prid., imenítnejši
 imovít -a -o prid., imovítejši
 impozánten -tna -o prid., impozántnejši
 impulzíven -vna -o prid., impulzívnejši
 inteligénten -tna -o prid., inteligéntnejši
 intenzíven -vna -o prid., intenzívnejši
 interesánten -tna -o prid., interesántnejši
 intímen -mna -o prid., intímnejši
 iskrén -a -o prid., iskrénejši
 izbírčen tudi zbírčen -čna -o prid., izbírčnejši tudi zbírčnejši
 izčrpen -pna -o prid., izčrpnnejši
 izdátan -tna -o prid., izdátnejši
 izkúšen tudi skúšen -a -o prid., izkúšenejši tudi skúšenejši
 izrazít -a -o prid., izrazítejši
 izvíren -rna -o prid., izvírnejši
 ják -a -o prid., jáčji
 jásen -sna -o prid., jásnejši in jásnéjši
 jédek -dka -o prid., jédkejši
 júžen -žna -o prid., júžnejši
 karakterístičen -čna -o prid., karakterístičnejši
 kásen -sna -o tudi -ó prid., kasnéjši
 klávrn -a -o prid., klávrnejši
 kočljív -a -o prid., kočljívejši
 komfórten -tna -o prid., komfórtnejši
 komóden -dna -o prid., komódnejši
 kompákten -tna -o prid., kompáktnejši
 kompeténten -tna -o prid., kompeténtnejši
 konkréten -tna -o prid., konkrétnejši
 konservatíven in konzervatíven -vna -o prid., konservatívnejši in
 konzervatívnejši

- korékten -tna -o prid., koréktnejši
 korenít -a -o prid., korenítejši
 korísten -tna -o prid., korístnejši
 krásen -sna -o prid., m. spol stil. krasán, ž. spol stil. krasná; krasnéjši
 krátek -tka -o prid., krájši stil. kráčji
 kratkočasen -sna -o prid., kratkočasnejši
 kratkotrájen -jna -o prid., kratkotrájnejši
 kratkovíden -dna -o prid., kratkovídnejši
 krčevít -a -o prid., krčevítejši
 krêpek in krepák krêpka -o tudi -ó prid., krepkéjši
 krítičen¹ -čna -o prid., krítičnejši
 krítičen² -čna -o prid., krítičnejši
 krivíčen -čna -o prid., krivíčnejši
 krôtek in kroták krôtká -o tudi -ó prid., krotkéjši
 krút -a -o prid., krútejši
 krvolóčen -čna -o prid., krvolóčnejši
 kultúren -rna -o prid., kultúrnejši
 kvalitéten -tna -o prid., kvalitétnejši
 lagóden tudi lágoden -dna -o prid., lagódnejši tudi lágodnejši
 lagôten -tna -o prid., lagôtnejši
 láhek tudi lahák -hka -o tudi -ó prid., lážji
 lahkôten -tna -o prid., lahkôtnejši
 lép -a -o tudi -ó prid., lépši
 líčen¹ -čna -o prid., líčnejši
 ljúb -a -o stil. -ó prid., ljúbši
 ljúbek -bka -o prid., ljúbkejši
 ljubeznív -a -o prid., ljubeznívejši
 ljút -a -o prid., ljútejši
 lógičen -čna -o prid., lógičnejši
 májhen -hna -o prid., mánjši
 malomáren -rna -o prid., malomárnejši
 malopríden -dna -o prid., maloprídnejši
 mamljív -a -o prid., mamljívejši
 markánten -tna -o prid., markántnejši
 marljív -a -o prid., marljívejši
 másten -tna -o prid., mástnejši
 mèdel -dla -o, in mèdel tudi medèl -dla -o tudi -ó, stil. medèl -dlà -ò [əu;
 druga in tretja oblika mēd] prid., medléjši tudi mēdlejši tudi mēdlejši
 mèhek in mehák mèhka -o tudi -ó prid., mehkéjši stil. méčji
 merodájjen -jna -o prid., merodájnejši
 míčen -čna -o prid., míčnejši
 mikáven -vna -o prid., mikávnejši

míl -a -o prid., miléjši
 minuciózen -zna -o prid., minucióznejši
 míren -rna -o prid., mírnejši
 mizéren -rna -o prid., mizêrnejši
 mláčen -čna -o prid., mláčnejši
 mlád -a -o tudi -ó prid., mlájši
 môčen in močán môčna -o in -ó prid., močnéjši
 móder ² -dra -o prid., modréjši tudi módrejši
 modêren -rna -o prid., modêrnejši
 mogóčen -čna -o prid., mogóčnejši
 mráčen -čna -o stil. -ó prid., mráčnejši in mračnéjši
 múčen -čna -o prid., múčnejši
 nadléžen -žna -o prid., nadléžnejši
 nadróben -bna -o prid., nadróbnejši
 nágel -gla -o [əʉ] prid., náglejši
 napadálen -lna -o prid., napadálnejši
 napóren -rna -o prid., napórnejši
 napréden -dna -o prid., naprédnejši
 naráven -vna -o prid., narávnejši
 natánčen -čna -o prid., natánčnejši
 naváden -dna -o prid., navádnejši
 nazóren -rna -o prid., nazórnejši
 nedólžen -žna -o [yž] prid., nedólžnejši
 nèhvaléžen -žna -o prid., nèhvaléžnejši
 nemáren -rna -o prid., nemárnejši
 nemíren -rna -o prid., nemírnejši
 nèposréden -dna -o prid., nèposródnejši
 nèprijázen -zna -o prid., nèprijáznejši
 nèprijéten -tna -o prid., nèprijétnejši
 neróden -dna -o prid., neródnejši
 nesrámen -mna -o prid., nesrámnejši
 nesréčen -čna -o prid., nesréčnejši
 nest්ර്പen -pna -o prid., nest්ර്പnejši
 nèugóden -dna -o prid., nèugódnejši
 neúmen -mna -o prid., neúmnejši
 neváren -rna -o prid., nevárnejši
 nevtrálen -lna -o prid., nevtrálnejši
 nèvzd්ර්žen -žna -o prid., nèvzd්ර්žnejši
 neznáten -tna -o prid., neznátnejši
 neznósen -sna -o prid., neznósnejši
 néžen -žna -o prid., néžnejši
 ničvréden -dna -o prid., ničvrédnejši

nízek -zka -o prid., nížji
nòv nôva -o stil. -ó prid., novější
nújen -jna -o prid., nújnejši
občúten¹ -tna -o prid., občútnejši
občutljív -a -o prid., občutljívejši
običájen -jna -o prid., običájnejši
obílen -lna -o [tudi un] prid., obílnejši
objektíven -vna -o prid., objektivnejši
objésten -tna -o prid., objéstnejši
obséžen -žna -o prid., obséznejši
obšíren -rna -o prid., obšírnejši
obúpen -pna -o prid., obúpnejši
obzíren -rna -o prid., obzírnejši
očarljív -a -o prid., očarljívejši
očíten -tna -o prid., očitnejši
odgovóren -rna -o prid., odgovórnejši
odkritosrččen -čna -o prid., odkritosrčnejši
odlíčen -čna -o prid., odlíčnejši
odlóčen -čna -o prid., odlóčnejši
odločilén -lna -o prid., odločilnejši
odpóren¹ -rna -o prid., odpórnejši
odúren -rna -o prid., odúrnejši
odvráten -tna -o prid., odvratnejši
ogáben -bna -o prid., ogábnejši
ognjevít -a -o prid., ognjevítejši
ohlápen -pna -o prid., ohlápnejši
okóren -rna -o prid., okórnejši
okréten -tna -o prid., okrétnejši
okrúten -tna -o prid., okrútnejši
okúsen¹ -sna -o prid., okúsnejši
opásen -sna -o prid., opásnejši
opázen -zna -o prid., opáznejši
oprézen -zna -o prid., opréznejši
oprijemljív -a -o prid., oprijemljívejši
originálen -lna -o prid., originálnejši
osnóven -vna -o prid., osnóvnnejši
osóren -rna -o prid., osórnejši
óster -tra tudi ôstra -o stil. -ó prid., ostréjši
ostúden -dna -o prid., ostúdnejši
ošáben -bna -o prid., ošábnejši
otipljív -a -o prid., otipljívejši
otóžen -žna -o prid., otóžnejši

ózek ózka -o prid., óžji
 pámeten -tna -o prid., pámetnejši in pametnéjši
 pazljív -a -o prid., pazljívejši
 perfídén -dna -o prid., perfídnejši
 perspektíven -vna -o prid., perspektívnejši
 péster -tra -o prid., péstrejši
 pikánten -tna -o prid., pikántnejši
 plášen stil. plašán -šna -o stil. -ó prid., plášnejši
 plemenít -a -o prid., plemenítejši
 plítek -tka -o prid., plítkejši
 plítev -tva -o prid., plítvejši
 plóden¹ -dna -o prid., plódnějši
 plodovít -a -o prid., plodovítejši
 pobóžen -žna -o prid., pobóžnejši
 počášen -sna -o prid., počásnejši in počásnejši
 pôdel -dla -o [əy] prid., pôdlejši
 podjéten¹ -tna -o prid., podjétnějši
 podóben -bna -o prid., podóbnejši
 podróben -bna -o prid., podróbnejši
 poglavíten -tna -o prid., poglavítnejši
 pogólten -tna -o [yt] prid., pogóltnejši
 pogóst -a -o prid., pogóstejši
 pogósten -tna -o prid., pogóstnejši
 pogúben -bna -o prid., pogúbnejši
 pogúmen -mna -o prid., pogúmnejši
 pohlépen -pna -o prid., pohlépnějši
 pohléven -vna -o prid., pohlévnejši
 pohóten -tna -o prid., pohótnějši
 pokóren -rna -o prid., pokórnejši
 póln -a -o [yn] prid., pólnějši
 polóžen -žna -o prid., polóžnejši
 pomémben -bna -o prid., pomémbnějši
 pomenljív -a -o prid., pomenljívejši
 pomirljív -a -o prid., pomirljívejši
 ponížen -žna -o prid., poníznejši
 ponósen -sna -o prid., ponósnejši
 popóln -a -o [yn] prid., popólnejši
 populáren -rna -o prid., populárnejši
 popustljív -a -o prid., popustljívejši
 poréden -dna -o prid., porédnejši
 poskóčen tudi poskóčen -čna -o prid., poskóčnejši tudi poskóčnejši
 poslúšen -šna -o prid., poslúšnejši

postáven¹ -vna -o prid., postávnejši
 pošásten -tna -o prid., pošástnejši
 poštèn -êna -o prid., poštênejši
 potráten -tna -o prid., potrátnejši
 potreben -bna -o prid., potrebnejši
 potrpežljív -a -o prid., potrpežlívnejši
 poučen¹ -čna -o prid., poučnejši
 povóljen -jna -o prid., povóljnejši
 pôzen -zna -o prid., peti pomen poznéjši
 pozóren -rna -o prid., pozórnejši
 požrêšen -šna -o prid., požrêšnejši
 požrtvoválen -lna -o prid., požrtvoválnejši
 práktičen -čna -o prid., práktičnejši
 pravíčen -čna -o prid., pravíčnejši
 pravílen -lna -o prid., pravílnejši
 precízen -zna -o prid., precíznejši
 predfzen -zna -o prid., predfznejši
 pregléden¹ -dna -o prid., preglédnejši
 prelésten -tna -o prid., preléstnejši
 premóžen -žna -o prid., premóznejši
 prepričljív -a -o prid., prepričlívnejši
 prepròst -òsta -o prid., prepròstejši
 presenetljív -a -o prid., presenetlívnejši
 pretresljív -a -o prid., pretreslívnejši
 preudáren -rna -o prid., preudárnejši
 prevíden -dna -o prid., prevídnejši
 prevzéten -tna -o prid., prevzétnejši
 príden¹ -dna -o prid., prídnejši
 prijázen -zna -o prid., prijáznejši
 prijéten -tna -o prid., prijétnejši
 prikláden -dna -o prid., prikládnejši
 prikúpen -pna -o prid., prikúpnejši
 priléten -tna -o prid., prilétnejši
 priljúden -dna -o prid., priljúdnejši
 priméren -rna -o prid., primérnejši
 primitíven -vna -o prid., primitívnejši
 pripravén¹ -vna -o prid., pripravnejši
 priròčen in priròčen -čna -o prid., priròčnejši in priròčnejši
 prisében -bna -o prid., prisébnnejši
 prísten -tna -o prid., prístnejši
 pristópen tudi pristópen -pna -o prid., pristópnejši tudi pristópnejši
 privláčen -čna -o prid., privláčnejši

prizadéven -vna -o prid., prizadévnejši
 prizanesljív -a -o prid., prizanesljívejši
 prodóren -rna -o prid., prodórnejši
 produktíven -vna -o prid., produktívnejši
 prométen -tna -o prid., prométnejši
 pròst pròsta -o stil. -ó prid., prostéjši in pròstejši
 prostóren -rna -o prid., prostórnejši
 prozóren -rna -o prid., prozórnejši
 próžen -žna -o prid., próžnejši
 prvobíten -tna -o prid., prvobítnejši
 prvôten -tna -o prid., prvôtnejši
 racionálen -lna -o prid., racionálnejši
 ràd² ráda -o stil. -ó -í prid., m, ž, s. rájši in ráje stil. ráj, stil. rájši -a -e
 radikálen -lna -o prid., radikálnejši
 radodáren -rna -o prid., radodárnejši
 radovéden -dna -o prid., radovédnejši
 ráhel -hla -o [əy] prid., ráhlejši
 rahločúten -tna -o prid., rahločútnejši
 rán -a -o prid., ránejši
 razborít -a -o prid., razborítejši
 razburljív -a -o prid., razburljívejši
 razkóšen -šna -o prid., razkóšnejši
 različén -čna -o prid., različnejši
 razlóčen -čna -o prid., razlóčnejši
 raznovrsten -tna -o prid., raznovrstnejši
 rászéžen -žna -o prid., rászéžnejši
 rászípen -pna -o prid., rászípnejši
 rászóden -dna -o prid., rászódnnejši
 razúmen -mna -o prid., razúmnnejši
 razumljív -a -o prid., razumljívejši
 razvráten -tna -o prid., razvrátnejši
 reakcionáren -rna -o prid., reakcionárnejši
 reálen -lna -o prid., reálnejši
 rédek -dka -o prid., redkéjši tudi rédkejši
 réden -dna -o prid., rédnnejši
 redílen -lna -o prid., redílnejši
 rentabílen -lna -o prid., rentabílnnejši
 résen -sna -o prid., résnejši tudi resnéjši
 resníčen -čna -o prid., resníčnejši
 resnôben -bna -o prid., resnôbnnejši
 réven -vna -o prid., révnejši
 revolucionáren -rna -o prid., revolucionárnejši

rézek -zka -o prid., rézkejši
 rézen stil. rezán rézna -o tudi -ó, stil. rezèn -znà -ò prid., réznejši tudi
 reznéjši
 rigorózen -zna -o prid., rigoróznejši
 robústen -tna -o prid., robústnejši
 róčen tudi róčen -čna -o prid., róčnejši tudi róčnejši
 rodovíten -tna -o prid., rodovítnejši
 samostójen -jna -o prid., samostójnejši
 samôten -tna -o prid., samôtnejši
 sámozavésten -tna -o prid., sámozavéstnejši
 sebíčen -čna -o prid., sebíčnejši
 séveren -rna -o prid., sévernejši
 sigúren -rna -o prid., sigúrnejši
 sijájen -jna -o prid., sijájnejši
 sílen -lna -o prid., sílnejši
 silovít -a -o prid., silovítejši
 simpátičen -čna -o prid., simpátičnejši
 siromášen -šna -o prid., siromášnejši
 sistemátičen -čna -o prid., sistemátičnejši
 skláden¹ -dna -o prid., skládnejši
 skôčen tudi skóčen -čna -o prid., skôčnejši tudi skóčnejši
 skrájen -jna -o prid., skrájnejši
 skrbén stil. skrbán -bna -o stil. -ó prid., skrbnejši
 skrívén -vna -o prid., skrivnejši
 skrivnósten -tna -o prid., skrivnóstnejši
 skrômen -mna -o prid., skrômnejši
 sláb slába -o tudi -ó prid., slábši
 slabôten -tna -o prid., slabôtnejši
 sládek tudi sladák sládka -o tudi -ó prid., slájši stil. sladkéjši
 sladkôben -bna -o prid., sladkôbnejši
 slásten -tna -o prid., slástnejši
 sláven -vna -o prid., slávnejši
 slikovít -a -o prid., slikovítejši
 slovésen -sna -o prid., slovésnejši
 slovít -a -o prid., slovítejši
 slóžen -žna -o prid., slóznejši
 smél -a -o [el in ey] prid., smélejši
 sméšen -šna -o prid., sméšnejši
 smótrn -a -o prid., smótrnejši
 snážen -žna -o prid., snážnejši
 sóčen -čna -o prid., sóčnejši
 sodôben -bna -o prid., sodôbnejši

solíden -dna -o prid., solídnejši
 soróden -dna -o prid., soródnnejši
 spéšen -šna -o prid., spéšnejši
 splóšen -šna -o prid., splóšnejši
 spodbúden -dna -o prid., spodbúdnnejši
 spódnji -a -e prid., spódnnejši in spódnnejši
 spodóben -bna -o prid., spodóbnejši
 sposóben -bna -o prid., sposóbnejši
 spoštljív -a -o prid., spoštljívnejši
 spravljív -a -o prid., spravljívnejši
 sprejemljív -a -o prid., sprejemljívnejši
 spréten -tna -o prid., sprétnnejši
 sramóten -tna -o prid., sramótnnejši
 srčén² -čna -o prid., srčnejši
 srdít -a -o prid., srdítejši
 sréčen -čna -o prid., sréčnejši tudi srečnejši
 stabílen -lna -o prid., stabílnnejši
 stálen -lna -o prid., stálnejši
 stanovíten -tna -o prid., stanovítnejši
 stàr stàra -o stil. -ó prid., staréjši stil. stárji stil. stárši
 stasít -a -o prid., stasítejši
 strahopéten -tna -o prid., strahopétnejši
 strahóten -tna -o prid., strahótnnejši
 strásten -tna -o prid., strástnejši
 strášen in strášen -šna -o prid., strašnéjši in strašnejši in strašnejši
 stírm -a -o tudi -ó prid., stírnejši
 stróg -a -o prid., stróžji
 stírpen -pna -o prid., stírpnejši
 stváren -rna -o prid., stvárnejši
 subtílen -lna -o prid., subtílnnejši
 sumljív -a -o prid., sumljívnejši
 suròv -óva -o prid., suróvejši
 svét -a -o prid., svetéjši
 svétel tudi svetál svétla -o tudi -ó in svétel -tla -o [əu; druga oblika vət] prid.,
 svetléjši
 svobóden -dna -o prid., svobódnnejši
 svojevísten -tna -o prid., svojevírstnejši
 šíbek stil. šibák šíbka -o stil. -ó prid., šibkéjši
 šíren -rna -o prid., šírnnejši
 šírok -óka -o prid., šírsi stil. šírji
 širokopotézen -zna -o prid., širokopotéznejši
 škodljív -a -o prid., škodljívnejši

številen -lna -o prid., številnejši
 šumen -mna -o prid., šumnejši
 tákten¹ -tna -o prid., táktnejši
 tánek -nka -o tudi tènec tudi tenák tènka -o in -ó [druga oblika tən] prid., tánjši
 téčen -čna -o prid., téčnejši
 téhten -tna -o prid., téhtnejši
 temáčen -čna -o [təm] prid., temáčnejši
 temeljít -a -o prid., temeljítejši
 temen tudi temèn temna -o tudi -ó, stil. temán -mnà -ò [təm] prid., temnéjši
 tésen stil. tesán tésna -o tudi -ó prid., tesnéjši
 tesnôben -bna -o prid., tesnôbnejši
 težáven -vna -o prid., težávnejši
 težek in težák težka -o tudi -ó prid., téžji
 tíh -a -o prid., tíšji
 típičen -čna -o prid., típičnejši
 tóčen¹ -čna -o prid., tóčnejši
 tópel tudi tópel tópla -o stil. -ó [əɥ] prid., topléjši
 tóžen¹ -žna -o prid., tóžnejši
 trájen -jna -o prid., trájnejši
 tríd -a -o tudi -ó prid., tríši
 tríden -dna -o prid., trídnejši tudi trdnéjši
 trdovráten -tna -o prid., trdovrátnejši
 trézen -zna -o prid., tréznejši
 trépek -pka -o tudi -ó prid., trépkejši
 trpéžen -žna -o prid., trpéznejši
 trúden -dna -o prid., trúdnejši
 turôben -bna -o prid., turôbnejši
 ubogljív -a -o prid., ubogljívejši
 ubóren -rna -o prid., ubórnejši
 ubóžen -žna -o prid., ubóžnejši
 učinkovít -a -o prid., učinkovítejši
 udáren -rna -o prid., udárnejši
 udóben -bna -o prid., udóbnejši
 ugléden -dna -o prid., uglédnejši
 ugóden -dna -o prid., ugódnejši
 ujedljív -a -o prid., ujedljívejši
 úmen úmna -o prid., úmnejši
 umljív -a -o prid., umljívejši
 uporáben -bna -o prid., uporabnejši
 upóren -rna -o prid., upórnejši
 úren² -rna -o prid., úrnejši
 usóden¹ -dna -o prid., usódnejši

uspéšen -šna -o prid., uspéšnejši
ustrézen -zna -o prid., ustréznejši
ustrežljív -a -o prid., ustrežljívejši
ustvarjálen -lna -o prid., ustvarjálnejši
uvidéven -vna -o prid., uvidévnejši
užítén -tna -o prid., užítnejši
vabljív -a -o prid., vabljívejši
várčen -čna -o prid., várčnejši
váren -rna -o prid., várnejši
vážen -žna -o prid., vážnejši
véder védra in védra -o stil. -ó prid., védrejši in védrejši
veličásten -tna -o prid., veličástnejši
vêlik -íka -o prid., véčji
velikopotézen -zna -o prid., velikopotéznejši
veljáven -vna -o prid., veljávnejši
verjéten -tna -o prid., verjétnejši
verodostójen -jna -o prid., verodostójnnejši
vesél -a -o [eɥ] prid., veseléjši
vésten¹ -tna -o prid., véstnejši
vídén¹ -dna -o prid., vídnejši
visòk -òka -o prid., víšji
vitálen -lna -o prid., vitálnejši
víték -tka -o prid., vítkejši
vlážen -žna -o prid., vlážnejši
vljúden -dna -o prid., vljúdnejši
vóljen in volján vóljna -o tudi -ó prid., vóljnnejši
vplíven -vna -o prid., vplívnejši
vpójen -jna -o prid., vpójnejši
vréden -dna -o prid., vrédnejši
vríl -a -o [vry] prid., vrílejši
vsiljív -a -o prid., vsiljívejši
vulgáren -rna -o prid., vulgárnejši
vzajémen -mna -o prid., vzajémnejši
vzburljív -a -o prid., vzburljívejši
vzdřžen -žna -o prid., vzdřžnejši
vzdržljív -a -o prid., vzdržljívejši
vzgléden -dna -o prid., vzglédnejši
vzhóden -dna -o prid., vzhódnejši
vznemirljív -a -o prid., vznemirljívejši
vzóren -rna -o prid., vzórnejši
vzpodbúden -dna -o prid., vzpodbúdnnejši
vztrájen -jna -o prid., vztrájnejši

zabáven -vna -o prid., zabávnejši
 zadovóljen -jna -o prid., zadovóljnejši
 zagonéten -tna -o prid., zagonétnejši
 zahóden -dna -o prid., zahódnejši
 zahtéven -vna -o prid., zahtévnejši
 zajedljív -a -o prid., zajedljívejši
 zajéten -tna -o prid., zajétnejši
 zakóten -tna -o prid., zakótnejši
 zál -a -o prid., záljši
 zamúden¹ -dna -o prid., zamúdnjejši
 zanesljív -a -o prid., zanesljívejši
 zanimív -a -o prid., zanimívejši
 zanósen -sna -o prid., zanósnejši
 zapeljív -a -o prid., zapeljívejši
 zapravljív -a -o prid., zapravljívejši
 zaslúžen -žna -o prid., zaslúžnejši
 zastáven³ -vna -o prid., zastávnejši
 zaúpen -pna -o prid., zaúpnejši
 zaupljív -a -o prid., zaupljívejši
 zavidljív -a -o prid., zavidljívejši
 zdržljív tudi izdržljív -a -o prid., zdržljívejši tudi izdržljívejši
 zèl zlà zlà [zəu] prid., zléjši
 zgléden -dna -o prid., zglédnejši
 zgóden -dna -o prid., zgódnjejši
 zgórnji -a -e prid., zgórnnejši in zgórnejši
 zgovóren -rna -o prid., zgovórnejši
 zlóben -bna -o prid., zlóbnejši
 zlósten -tna -o prid., zlóstnejši
 zlóžen¹ -žna -o prid., zlóžnejši
 zmagosláven -vna -o prid., zmagoslávnejši
 zméren -rna -o prid., zmérnejši
 zmogljív -a -o prid., zmogljívejši
 zmóžen -žna -o prid., zmóžnejši
 značilén -lna -o prid., značilnejši
 znamenít -a -o prid., znamenítejši
 znáten -tna -o prid., znátnejši
 znósen -sna -o prid., znósnejši
 zóprn -a -o prid., zóprnejši
 zóren¹ -rna -o prid., zórnejši
 zrèl in zrél -éla -o [eɹ] prid., zrélejši tudi zreléjši
 zvést -a -o tudi -ó prid., zvestéjši
 zvóčen -čna -o prid., zvóčnejši

žalosten -tna -o prid., žalostnejši
 žaren¹ -rna -o prid., žárnejši
 živáhen -hna -o prid., živáhnejši
 žláhten -tna -o prid., žláhtnejši

Primerniki kot samostojna gesla

blížji -a -e prid.
 bóljši -a -e prid.
 cenéjši -a -e prid.
 dáljši -a -e prid.
 górgji -a -e prid.
 górgši -a -e prid.
 krájši -a -e prid.
 mánjši -a -e prid.
 mlájši -a -e prid.
 óžji -a -e prid.
 slábši -a -e prid.
 staréjši -a -e prid.
 šírši -a -e prid.
 téžji -a -e prid.
 véčji -a -e prid.

Primerniki prislova

blízu prisl., bližje in bliže
 dálj prisl., najdálj

Kot samostojni gesli sta prikazana primernika

břže prisl. (nar. z večjo verjetnostjo, prej)
 dálje prisl. (izraža večjo razdaljo; bolj daleč).⁹

Stopnjevanje v slovnica, pravopisih, slovarjih

Za primerjavo so upošteevane Breznikova Slovenska slovnica 1934, Slovenska slovnica 1947 in Toporišičeva Slovenska slovnica 1976, Levčev Slovenski pravopis 1899, Breznikov Slovenski pravopis 1920, Breznik-Ramovšev Slovenski pravopis 1935, Slovenski pravopis 1950, Slovenski pravopis 1962, Slovenski pravopis – Pravila 1990, gesla črk C, Č in F nastajajočega slovarskega dela in Pleteršnikov Slovensko-nemški slovar 1894–1895.

Slovenske slovnice namenjajo stopnjevanju precej prostora.

Breznikova Slovenska slovnica obravnava stopnjevanje pridevnikov na str. 92–94, § 193–198. Podrobno je opisana tvorba primernikov s priponskimi obrazili in opisno stopnjevanje z **bolj**. Navedene so primerniške

oblike za vse tri spole in tudi različne oblike primernika, npr. **ljub**: ljubši ljubša ljubše, **kratek**: krajši poleg kračji. Posebej so prikazani pridevniki, ki nimajo vseh stopenj, kakor tudi prislovi primernika.

Kot primeri so navedeni pridevniki: **ljub, slab, lep, hud, mlad, trd; jak, drag, gluhi; bister, priden, droban, krepak, šibek, ljubezniv, plemenit; star, čist, tolst; rodoviten; širok, tanek, kratek, visok, ozek, težek, globok; krepak, grenak, brhek (brdek), bridek, gorek, nizek; velik, majhen, dober, dolg, hud, zal; črn, bel; pekoč, vroč, rdeč, cvetoč; slovenski, divji; učen, znan, vrel, gnil; bližji; dolnji, gornji, prednji, poslednji, zadnji, prvi, skrajni**, in prislova **bolj, brž**.

Slovenska slovnica 1947 ima poglavje o stopnjevanju na str. 86–88, § 90–92. V posebni točki so navedeni primerniki in presežniki pridevnikov, ki si jih je potrebno zapomniti: **lahak, mehak, težak, tenak, sladak, kratek, nizek, ozek, globok, širok, visok, hud, mlad, trd, grd, dober, dolg, velik, majhen**; tu je tudi opozorilo, da se poleg starih primerniških oblik **mečji, slajši** pojavljajo novejše **mehkejši, sladkejši**, da je dobil primernik **gorši** oz. **gorji** nov pomen, da je primernik od **daljen** **daljnji** -a -e.

Kot primeri za opisno stopnjevanje so navedeni **črn, rumen, zelen, bel, rdečkast; pekoč, žgoč, vroč, cvetoč, goreč; počen, dognan, pečen; otek, zabuhel, vrel, gnil; razvit, zabit, pokrit; divji, božji, gadji, vsakdanji; slovenski, bratski, moški; koščen, lesen, jeklen, voden, svinčen, cerkven; duševen, jezen; zdrav, sanjav, krmežljav, bahav, grbav, krastav, grčav, žilav; lisast, grbast; kosmat, travnat; suh, tuj, moker, sit**.

V *Toporišičevi Slovenski slovnici* je stopnjevanje prikazano na str. 260–265, in sicer oblike, priponska obrazila, opisno stopnjevanje, naglas in raba pridevniških stopenj.

Za tvorbo primernikov navaja pridevnike: **lep, zaželen, bel, težek/težak, čist, star, drag, mlad, visok**; posebej še primerniške oblike, tvorjene z obrazili:

1. **-ši**: **mlačši, hujši, slajši, krajši, rajši, tanjši, manjši, grši, širši, ljubši, lepši, boljši, daljši**;
2. **-ji**: **dražji, tišji, nižji, lažji, večji, višji, blažji**; starinsko ali narečno tudi **glušji, kračji, mečji, starji**;
3. **-ejši**: imajo ga poleg večzložnih podstav, kot npr. **bogatéjši, debeléjši, strahopétnejši, globokéjši, srdítejši**, tudi enozložne: **hladnéjši, krepkéjši, drobnéjši, glasnéjši, sladkéjši, svetléjši, temnéjši, mehkejši, topléjši, gorkéjši, grenkéjši, krotkéjši, močnéjši, tesnéjši, vóljnejši, šibkéjši, skrbnejši, védrejši, ostréjši, kasnéjši, medléjši**. Samo en soglasnik pred obrazilom **-ejši** imajo primeri **miléjši, staréjši, novéjši, cenéjši, svetéjši**. Kot posebnost navaja primernike **globlji, daljnji** tudi **nadaljnji** in primernike iz drugačne podstave: **mánjši, dáljši, bóljši** in **górši**.

Za opisno stopnjevanje so primeri: **rdeč, bel, vroč, pereč, odkrit, nartran, kuhan, uvel, usabel; bratov, divji, mladinski, senen, duševen, zvedav, muhast, grenkljat, slovenski.**

Toporišič ugotavlja: "Stopnjevanje z obrazili je dovolj zapleteno, zato se dobro drži le pri pogosteje rabljenih lastnostnih pridevniki. Še pri takih nam kdaj pride, da rečemo npr. namesto **mehkejši** kar **bolj mehak** ali **ne tako trd.**"

V pravopisih je stopnjevanje lahko obravnavano v uvodnem ali v slovarskem delu.

Levčev Slovenski pravopis ima obsežen uvod, v katerem so stopnjevanju namenjeni na str. 37–39 § 247–257. Prikazana je tvorba primernikov s priponskimi obrazili:

1. **ši, ša, še**
 - a) pri enozložnih pridevniki na **b, p**: **ljub, slab, lep**;
 - b) pri pridevniki na **d**: **hud, mlad, grd, trd; sladek, redek**;
2. **jji** (iz *ijj*), **jja, jje**
 - a) pri enozložnih pridevniki na **k, g, h**: **jak, drag, plah; legák, mehák**;
 - b) pri pridevniki na **z, s**: **nizek, visok**;
3. **ejši, ejša, ejše**
 - a) pri večzložnih pridevniki, zlasti na **er, en, án, ák, ál, iv, it**: **bister, priden, rodoviten, drobán, krepák, sladák, šibák, svetál, ljubezniv, plemenit**;
 - b) pri enozložnih pridevniki, zlasti na **st**: **nov, star, čist, gost, prost, tolst.**

Navaja tudi oblike **pametniši, prostorniši, rodovitniši** iz nenaglašene priponskega obrazila **-ejši**.

Posebej obravnava pridevnike **tenak, gladek, sladek, globok, širok, velik, kratek** zaradi več oblik primernika oz. drugačne podstave, npr. **tenák : tanjši, tenkejši, tanji, gladek : glajši, gladkejši, velik : večji** iz *vet-jji* poleg **veči** iz *vet-ši*.

Primerniki prislova se delajo s pripono **-je** iz pridevniškega primernika za srednji spol, npr. **huje, kraje, slaje**.

V slovarskem delu navaja primerniške oblike pri geslih **dolg**: daljši, dalje; **drag**: dražji, prisl. draže; **globok**: globočji, globokejši, globši, globeljši, globlji, prisl. globlje, globoče, globokeje tiefer.¹⁰

Breznikov Slovenski pravopis v uvodu ne govori o stopnjevanju; oblike za primernik navaja v slovarskem delu pri geslih **cen**, **cenen**, primerj. **cenejši, ceneje**; **drag**, prisl. draže; **globok**, globlji, globočji, globši, prisl. globlje, globoče, globokeje; **hud**, hujši, prisl. huje.

Primernik navaja tudi pri geslu **blizu**, prislov bliže; kot samostojno geslo je prikazan primernik prislova **bolje**, prislov: bolniku je bolje (ne: boljše).

Breznik-Ramovšev Slovenski pravopis v Navodilih in pravilih ne obravnava stopnjevanja; oblike za primernik s priponskim obrazilom navaja pri geslih **blag, brz, cen, čist, čvrst, divji, dolg, drag, gladek, globok, gost, hiter, hud**. Največ primerniških oblik je pri **globok**: glóblji -a -e, globóčji -a -e, globokéjši -a -e in prisl. prim. glóblje, globóče, globokéje. Pri **brz** opozarja, da se v primerniku rabi hitrejši (ne brz), najhitrejši prisl. brzo, prisl. primernika bře, najbře. Kot samostojna gesla obravnava **bóljši**, prislov bólje; **dálje** prislov primernika od daleč in prislov primernika od dolgo; **dáljši**, primernik od dolg; **górši** in gorji, primernik k zál, sláb (hud). Opisni primernik navaja npr. pri **črn**, prim. bolj črn; **divji**, prim. bolj divji. Pri **blíznji** opozarja na razliko med blíznja vas (blizu ležeča; 1. stopnja) in blíznja vas (bliže ležeča izmed dveh; 2. stopnja).

Slovenski pravopis 1950 v uvodu ne omenja stopnjevanja; primerniške oblike navaja pri geslih **blag, bled, bolj bled, buren, cen** = cen, **čvrst, dober, dosleden, drag, droben**, prisl. drobnó, drobnéje, **gladek**, glájši in gladkéjši, **glasen, globok**, glóblji, globóčji = globokéjši, **gorek, gost, grd, grozen, hiter, hladen, hud** in pri prislovu **blizu**, primernik bliže.

Samostojna gesla so **blížji** -a -e prim. k malo rabljenemu osnovniku blížek, **dáljši** -a -e prim. od dolg, **górši** in gorji, prim. v pomenu slabši, hújši, záljši, lépši.

Tudi *Slovenski pravopis 1962* navaja samo oblike primernika v slovarskem delu, in sicer pri geslih **blag, bled, bolj bled, bridek, cen**, **čist, čvrst, debel**, debeléjši in déblji, **dober**, boljši, **dolg, dosleden, drag droben**, prisl. drobnó, drobnéj(š)e, **gladek**, gladkéjši in glajši, **glasen, globok**, glóblji = globóčji = globokéjši, **gorek, grd, grši** in grji, **hiter, hladen, hud** in pri prislovu **blizu** prim. bliže in blížje.

Kot samostojna gesla so prikazana **blížji** -a -e, pres. najblížji, **bóljši** -a -e in bólji -a -e prim. od dober, **dáljši** -a -e prim. od dolg, **gorši**, 1. slabši, hújši, 2. zaljši, lepši.

V *Slovenskem pravopisu I - Pravila* je stopnjevanje pridevnika na str. 122, § 990 prikazano tako: "Pri lastnostnih pridevnikih, ki jih stopnjujemo s priponskimi obrazili (kakovostni, merni), se primernik ne izraža z **bolj**, npr. **sladek - slajši, velik - večji** (vsi priponski primerniki so načeloma zapisani v zaglavju gesla v slovarju).

Prislovi iz primernikov so enaki obliki za srednji spol, če pa se končujejo na **-še, -še, -že, -če**, se zadnji soglasnik navadno lahko tudi izpušča: **ljubezniveše/ljubezniveje, slaše/slaje, nižje/niže**, stilno **globoče/globoče** (vendar samo **kraše**)."

Iz slovarskega dela za novi Slovenski pravopis je opravljena primerjava za črke C, Č, F.¹²

V zaglavju gesel so zapisani priponski primerniki, primerniki s prislovom **bolj** ali primerniki s prislovom **bolj**, tudi s priponskim obrazilom.

Priponski primerniki so pri geslih **celosten**, **celoten**, **celovit**, **čaren**, **čaroben**, **čarokrasen**, **čarovit**, **časten**, **častihlepen**, **častit**, **častitljiv**, **častivreden**, **častiželjen**, **čeden**, **čemeran**, **čest**, **čil**, **čist**, **človečen**, **človekoljuben**, **čmeren**, **čudovit**, **čuječen**, **čutiljiv**, **čvrst**, **familiaren**, **famozen**, **fantastičen**, **fatalen**, **fenomenalen**, **fertilan**, **fin**, **firbčen**, **flagranten**, **fleksibilen**, **fleten**, **frapanten**, **frekventen**, **frivolen**, **fulminanten**, **funkcionalen**.

Oblika primernika z **bolj** je zapisana pri 62 pridevnikih črke C, 95 črke Č in 52 črke F, npr. pri **cagav**, **capast**, **cartkan**, **celilen**, **celostnosten**, **cenjen**, **cepek**, **cepliv**, **cevnat**, **civiliziran**, **cveteč**, **cvetoč**.

Obe primerniški obliki sta navedeni pri geslih **častivredan**, bolj ~, tudi -ejši -a -e, **častiželjen**, bolj ~, tudi -ejši -a -e, **človekoljuben**, bolj ~, tudi -ejši -a -e, **čuječen**, bolj ~, tudi -ejši -a -e, **familiaren**, bolj ~, tudi -ejši -a -e, **firbčen**, bolj ~, tudi -ejši -a -e.

Pleteršnikov Slovensko-nemški slovar v uvodnem delu ne omenja stopnjevanja; primerniške oblike navaja le izjemoma, predvsem ko gre za posebnosti, npr. **čist** – comp. poleg: čistejši tudi čišči, **dolg** – compar. daljši (dolgši, vzhŠt., jvzhŠt.; tudi: dolžji Št.–C.; dolgje = dalj časa, jvzhŠt.), **globok** – (compar. globočji, globokejši, Mik., Levst. [Sl. Spr.]; globši, globeljši, ogr.–C.; globlji: globlje se prikloniti, Trub. [Post.]; globoče tiefer, Levst. [–Močv.]; globoko se prikloni in še globoče vzdihne, LjZv.), **gost** – (compar. gostejši, gošči, C.).

Kot samostojna gesla obravnava **bólji** i. bôljši I. adj. compar. besser, **cenjši**, adj. comp. ad ceno, **dáljši**, adj. compar. ad dalek, dolg, **gorši** adj. compar 1) ärger vzhŠt.–C., še gorši je naslednik, Navr. (Let.); 2) stattlicher, schöner, hübscher; dekle je zalo, ali sestra je še gorša, Gor., **bližešnji**, adj. nächer in dalješnji (opp. bižešnji) Sl.Gor.–C.

Zaključek

Iz navedenega lahko sklepamo, da je stopnjevanje pridevnika, zlasti stopnjevanje s priponskimi obrazili zapleteno in da so mu slovničarji, pravopisci in slovaropisci posvečali veliko pozornosti. Število obravnavanih primerov se je večalo od publikacije do publikacije.

SSKJ navaja priponsko obliko primernika le pri pogosteje rabljenih pridevnikih, potencialni primerniki pa se delajo po shemi, opisani v Uvodu. Slovar tudi ne navaja stopnjevanja z bolj, ker je mogoče pri vseh lastnostnih pridevnikih. Nastajajoči pravopisni slovar upošteva vse možne primernike, tako tiste s priponskimi obrazili kot tudi opisno stopnjevanje z bolj.

OPOMBE

- ¹ Računalniški izpis pridevnikov s primerniki je narejen po Slovarju slovenskega knjižnega jezika, Ljubljana 1994. Izpis je pripravila Ana Anžel.
- ² SSKJ navaja v Uvodu pridevnike na -ən, -ək, -it, -iv; priponi -ər in -ək sta vzeti po Levčevem Slovenskem pravopisu in Breznikovi Slovenski slovnici; pripone -ák, ál, -án, npr. gorák, svetál, drobán v statistiki niso upoštevane, ker so v SSKJ obravnavane kot dvojnice k drugim geslom, npr. gôrek, svêtel, drôben; primerniki pridevnikov na -el/-əl, npr. dêbel, mêdel so upoštevani v skupini netvorjenih pridevnikov.
- ³ Prim. slovnice, pravopise in Enciklopedijo slovenskega jezika pod navedenkami.
- ⁴ Za primer vzemimo slovarsko gradivo pridevnikov črke A abstrakten 152 zapisov od tega 5 primernikov oz. presežnikov; adekvaten 64-6; agilnen 33-3; agresiven 62-2; aktiven 201-10, aktualen 80-7; akuten 67-3. Gradivo za primernike je bilo pridobljeno tudi po metodi problemskih izpisov. Prim. Uvod v SSKJ XXI, § 12.
- ⁵ Prim. opombi 3, 4 k shemi za pridevnik, SSKJ XXXIII, § 192.
- ⁶ SSKJ navaja samo obliko primernika za moški spol. Prim. SSKJ XXXIII, § 192.
- ⁷ Prim. SSKJ XLI, § 207.
- ⁸ Prim. SSKJ XXXIII, § 192 in XLI, § 207.
J. Toporišič, v Enciklopediji slovenskega jezika, str. 314: "Stopnjevanje poznajo samo pridevniške besede: za lastnostne prislove in povedkovnike menimo, da se ne stopnjujejo, ampak da so samo tvorjeni iz ustreznih pridevniških stopenj: dobro torej iz dober, bolje iz boljši in najbolje iz najboljši.";
J. Toporišič, Slovenska slovnica, str. 345: "Prislovi primerniške stopnje (in po njih tudi presežniške) imajo večinoma po dve obliki: eno enako obliki primernika (hujše, čistejše, višje), drugo, ki nima š za j (huje, čisteje) ali pa ne j za č ž š (više). V zbornem jeziku so bolj v rabi oblike brez š oz. j, v pogovornem pa narobe."
- ⁹ Posebnost je predlog blizu s primernikom bližje in bliže.
- ¹⁰ Za primerjavo v slovarskem delu pravopisov in Pleteršnikovega slovarja so upoštevana gesla A-H (1. knjiga SSKJ 1970 obsega gesla A-H s 122 pridevniki, ki imajo obliko primernika v zaglavju).
- ¹¹ Na str. 100-101 pri geslu bôlj piše: primernik k prisl. zeló; z bolj opisujejo primernik in z najbolj presežnik pridevniki in ustrezni prislovi: 1. ki pomenijo barve: bôlj bel, bôlj črno; 2. ki so po obliki deležniki: bolj pekoč, vroče, učen, znan, gnilo; 3. ki imajo samo določ-

no obliko: bòlj moški, pravi, bòlj levo, desno; 4. mnogi pridevniki in njih prislovi na -én (bòlj lesén, vodén), -èn (bòlj jézen), -av (bòlj zdráv), -ast (bòlj lísast, bòlj resasto), -àt (bòlj kosmàt, bòlj bahàt) itd.

¹² Računalniški izpis gesel za slovarski del SP (rokopis).

NAVEDENKE

- M. Pleteršnik, *Slovensko-nemški slovar*. – Ljubljana 1894–95.
 F. Levec, *Slovenski pravopis*. – Ljubljana 1899.
 A. Breznik, *Slovenski pravopis*. – Ljubljana 1920.
 A. Breznik, *Slovenska slovnica za srednje šole*. – Ljubljana 1934.
 A. Breznik – F. Ramovš, *Slovenski pravopis*. – Ljubljana 1935.
Slovenska slovnica. – Sestavil uredniški odbor, Ljubljana 1947.
Slovenski pravopis. – SAZU & DZS, Ljubljana 1950.
Slovenski pravopis. – SAZU & DZS, Ljubljana 1962.
 J. Toporišič, *Slovenska slovnica*. – Maribor 1976 (2. dop. izd. 1984).
Slovenski pravopis. Pravila. – SAZU, ZRC SAZU & DZS, Ljubljana 1990 (3. izdaja).
 J. Toporišič, *Enciklopedija slovenskega jezika*. – Ljubljana 1992.
Slovar slovenskega knjižnega jezika. – Ljubljana 1994.

Summary

COMPARISON OF ADJECTIVES IN SSKJ

The paper deals with comparison of adjectives in different Slovene grammars, spelling-books and dictionaries. There are 21516 adjectives in the Dictionary of Slovene Literary Language (*Slovar slovenskega knjižnega jezika*). A comparative formed by means of suffixation is quoted after the main entry in 615 cases: with the qualitative adjectives ending in -èn 460 times, -iv 44 t., -ək 24 t., -it 24 t., -ər 8 t., -ok 3 t. and 52 times with non-derived adjectives. Some of the comparatives are quoted as independent entries, for example *boljši* (better), *daljši* (longer). The alphabetical list of adjectives and their comparatives is the largest of this kind so far.